BA2
Itella Posti Oy

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestölehti

12
2014

Kuvamuistoja syyskokouksesta

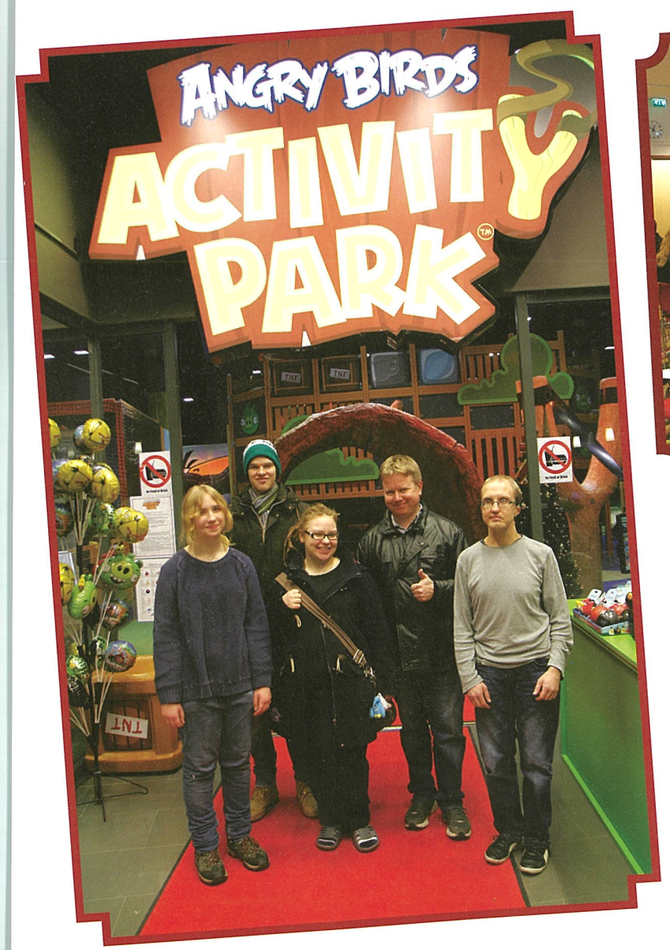

Ryhmäkuvassa vasemmalla nuoret tulossa seikkailemasta Angy Birds -puistosta perjantaina ennen syyskokousta. Yläkuvassa oikealla tunnelmia ennen kokousta, alla vanhat ystävät tapaavat lauantain illanvietossa. Nuorten ryhmäkuva on Jaakko Evosen arkistosta, kaksi muuta on ottanut Kalle Lindh. ◆

Syyskokous Lappeenrannassa

Mitä tarkoittaa kirjainyhdistelmä CMV?

Sisältö

Pääkirjoitus: Vipinää lainsäädäntörintamalla....3
Sinuiksi CMV:n kanssa....4
Syyskokous hyväksyi uuden tavoiteohjelman....6
Sonettiviikon antia....8
Joulutervehdys....9
Mitä uutta aikuisten kuurosokeiden yksilöllisessä kuntoutuksessa?....10
Erilainen Unkarin matka....12
Lomaviikko Rhodoksella....16
Vammaispalvelujen käsikirjaa kannattaa hyödyntää!....17
Lehteen lisää versioita, kulttuuritoiminta laajenee....18
Avoin kirje Bulgarian kuurosokeiden puheenjohtajalta....20
Syntymäpäivien viettoon kaukomaille....21
Uutuuskirja: Kehotarinoita haptiiseilla....22
Kuurot eivät mahdu 2000-luvun suomalaiseen yhteiskuntaan!....23
Kuvamuistoja syyskokouksesta....24

Tuntosarvi 1/2015 ilmestyy viikolla 5, aineisto 31.12.2014 mennessä.

Kannen kuvassa etualalla **Veera Laukkarinen** (vas.) ja **Taru Eskelinen** irrottavat kuusen oksaan kiinnitettyä geokätköä. Taustalla muita geokätkön etsimiseen osallistuneita nuoria. Kuva: **Tuija Wetterstrand**.

Oikaisu: Kuurosokeiden Uutislehti alkoi ilmestyä äänitteenä vasta 1994 alussa, ei ensimmäisen tiedottajan aikaan, kuten **Heli Pennala** Tuntosarvessa 10/2014 muisteli. Asia laitettiin kuitenkin vireille jo tuolloin.

TUNTOSARVI
40. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Tuija Wetterstrand

Päätoimittaja
tiedottaja Tuija Wetterstrand, p. 040 753 2026, s-posti: tiedotus@kuurosokeat.fi.

Toimitusneuvosto 2014-2015
Esko Jäntti (puheenjohtaja), Veera Laukkarinen, Timo Peltomäki, Eila Särkimäki, Jaakko Evonen (sihteeri) ja Tuija Wetterstrand.

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteenä, videona ja/tai elektronisena versiona. Ruotsinkielinen kooste Känselsprötet ilmestyy 4 kertaa vuodessa isokirjoituksella.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS, p. 040 778 0299, s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma–pe klo 8.00–15.45.

Painopaikka
Oriveden Kirjapaino.

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Pääkirjoitus

Vipinää lainsäädäntörintamalla

Alexander Stubbin hallituksen loppu häämöttää. Se tarkoittaa eduskunnassa ennennäkemätöntä kiirettä. Viimeisten viikkojen aikana tullaan antamaan vielä yli 200 hallituksen esitystä. Noiden joukossa on myös vammaisia ihmisiä koskevia isoja, historiallisia esityksiä.

Suurin ja kaunein lienee kiistämättä Vammaisten oikeuksien YK-sopimus, jonka ratifiointia suomalaiset vammaiset ihmiset ovat odottaneet jo vuodesta 2007.

Ratifioinnin edellytyksenä kuitenkin on, että myös itsemääräämisoikeuksia koskeva lainsäädäntö saadaan kuntoon. Vielä marraskuun lopulla tämä ns. IMO-laki oli korjauskierroksella ministeriöissä. Jää siis nähtäväksi, ehtiikö se.

Lähes yhtä tärkeä uudistus on myös vireillä oleva yhdenvertaisuuslain laajennus. Tähän saakka etnisillä vähemmistöillä on ollut muita vähemmistöjä vahvempi suoja syrjintää vastaan. Uusi laki toisi kaikki syrjintäperusteet samalle viivalle ja korjaisi tilannetta.

Kaiken tämän ohella on valmisteltu myös Kela-etuuksien uudistuksia. Ensi vuonna muutetaan Kelan vammaisetuuksien myöntöperusteita. Jatkossa perustukien saaminen ei edellyttäisi enää erityiskustannuksia, vaan myöntö perustuisi haittaan. Erityiskustannuksilla olisi perustukeen korottava vaikutus. Lisäksi on tavoitteena, että ehkä jo vuonna 2016 lääkinnälliseen kuntoutukseen pääsy ei olisi enää kytköksissä Kelan vammaisetuuksiin.

Päälle päätteeksi valmistellaan koko vammaispalvelulainsäädännön kokonaisuudistusta. Sitä ei sentään yritetä mahduttaa enää tälle hallituskaudelle, vaikka työryhmä päättääkin työnsä maaliskuussa.

Hereillä on vammaiskentän siis syytä olla, aina sinne uurnille asti.

Merja Heikkonen
Kirjoittaja on NKL:n järjestöjohtaja ja Vammaisfoorumin hallituksen jäsen ◆

Sinuiksi CMV:n kanssa

Heidi Yrjänäinen sai diagnoosin kuulo- ja näköongelmilleen vasta aikuisiässä.

Teksti ja kuva: Tuija Wetterstrand

Vuosi sitten joulukuussa **Heidi Yrjänäinen** oli HUS:in korvapoliklinikalla kuuntelemassa magneettikuvauksen tuloksia. Hänelle oli määrä leikata sisäkorvaistute, ”implantti” ja kallon magneettikuvaukset ovat yksi osa tutkimusta. Lääkärin luetellessa tuloksia aika tuntui pysähtyvän.

- Lääkäri kertoi, että aivokuvissa näkyy muutoksia, joiden perusteella diagnoosini ja samalla selitys kuulo- ja näköongelmilleni on CMV eli kongenitaalinen sytomegalovirus. Se oli melkoinen shokki!

Alkoi tiedon etsiminen oudosta sairaudesta, josta yleisimmin käytetään englanninkielistä lyhennettä CMV, sanasta Cytomegalovirus. Kongenitaalinen tarkoittaa syntyessä esiintyvää ominaisuutta. Sytomegalovirus puolestaan on hyvin yleinen ja helposti tarttuva virus, joka yleensä ei aiheuta mitään oireita, jotkut sairastavat lievän flunssan. Odottavan äidin usein tietämättään sairastama virusinfektio voi kuitenkin vahingoittaa sikiötä. Heidillekin selvisi, että hänen äitinsä oli sairastanut flunssan raskauden alkuvaiheessa.

- Olen syntymästäni saakka ollut kuulovammainen, ensimmäisen kuulolaitteeni sain vuoden ikäisenä. Aikoinaan kuulo-ongelmiani selitettiin happivajauksella syntymän yhteydessä.

Heidi kävi kuulovammaisten koulut ensin Jyväskylässä ja sitten Lahdessa ja ammattiopinnot merkonomiksi Espoossa. Identiteetiltään hän kasvoi huonokuuloiseksi. Silmien vaikea hajataitto ja eriparisuus sekä ajoittainen kömpelyys eivät aiheuttaneet sen kummempaa päänvaivaa.

- Neljä vuotta sitten menin silmälääkärille hakemaan moniteholaseja. Lääkäri kertoi, että silmäni ovat syntyjään erilaiset kuin normaalisti, silmäpohjissa ja sarveiskalvoilla on erikoisia muutoksia. Vasta silloin aloin aavistella, että taustalla voi olla jotain, mistä en vielä tiedä mitään.

Implanttitutkimuksissa saamaansa CMV-diagnoosia Heidi sanoo sulatelleensa puoli vuotta ennen kuin pystyi kunnolla käsittelemään asiaa.

- Koin sen niin henkilökohtaisesti. Aluksi luulin, että se on perinnöllinen sairaus ja lapset pelkäsivät samaa. Kunnes selvisi, että syynä onkin äidin raskauden aikana sairastama virusinfektio, jonka tuomat oireet eivät periydy.

Diagnoosin sisäistämisen kanssa samaan aikaan Heidin elämää mullisti implanttileikkaus ja sen myötä saatu uusi äänimaailma. Heidin aviomies **Marko** on ollut vaimolleen kaikessa suurena tukena.

Ikävintä CMV:ssä on Heidin mielestä se, että tietoa siitä on vaikea löytää ja vertaistukea ei ole.

- Tunnen olevani asian kanssa yksin, vaikka tiedän, että meitä on muitakin. ◆

Mikä on CMV?

Sytomegaloviruksen aiheuttama infektio (CMV) on melko yleinen ja lähes aina oireeton. Moni äiti sairastaa sen raskauden aikana tietämättään. Kerran sairastettu CMV voi myös uusia. Äidin sairastama CMV-infektio vahingoittaa sikiötä todennäköisimmin silloin, kun se on äidin ensimmäinen infektio (niin sanottu primääri-infektio) ja hän sairastaa sen kolmen ensimmäisen raskauskuukauden aikana. Äidin primääri-infektiot ovat kuitenkin hyvin harvinaisia joten suurin osa, noin 90 % kohdussa CMV:n sairastaneista lapsista syntyy ja pysyy oireettomina. Oireisina syntyneillä noin puolella on kuulovaurio ja näkövauriokin noin 30 %:lla. Synnynnäistä CMV-infektiota pidetään suurimpana yksittäisenä syynä lapsuuden sisäkorvaperäiseen kuulovaurioon.

Lähde: Anna Alanen: Toksoplasma-, parvovirus- ja sytomegalovirusinfektiot raskauden aikana. Duodecim 2/2010. www.duodecim.fi. ja s-posti Anna Alanen, 20.11.2014. ◆

Syyskokous hyväksyi uuden tavoiteohjelman

Teksti: Tuija Wetterstrand

Suomen Kuurosokeat ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin Lappeenrannassa 22.-23.11.2014, paikkana Holiday Club Saimaa.

Kokouksen avasi hallituksen puheenjohtaja **Seppo Jurvanen**. Kokouksessa oli läsnä 57 varsinaista jäsentä, (yksi saapui paikalle henkilönimenhuudon jälkeen) ja neljä ennen 18.9.1995 hyväksyttyä omaisjäsentä, joilla on äänioikeus. Lisäksi paikalla oli omaisjäseniä vailla äänioikeutta, työntekijöitä, tulkkeja, tulkkiopiskelijoita ja avustajia. Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin omaisjäsen **Ville Myllymäki**, sihteeriksi hallintosihteeri **Ritva Laitinen** sekä pöytäkirjantarkastajiksi varsinaiset jäsenet **Veera Laukkarinen** ja **Tuula Oinonen**. Äänten laskijoina toimivat aluejohtaja **Ritva Rouvinen** ja aluesihteeri **Pirjo Tyrmi** sekä omaisjäsenet **Päivi Jäntti** ja **Risto Lepistö**.

Ville Myllymäki hauskuutti kokousyleisöä esitellessään itsensä vitsien höystämänä. Itse kokouksen Myllymäki veti läpi rautaisella ammattitaidolla.

Kokous vahvisti hallituksen puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot kalenterivuodelle 2015, hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan palkkiot äänestyksen jälkeen. Palkkiot pysyvät samoina kuin kalenterivuonna 2014. Tilintarkastajaksi seuraavaksi kahdeksi kalenterivuodeksi valittiin Tilintarkastusrengas Oy.

Kolmen erovuoroisen hallituksen jäsenen paikoista äänestettiin. Hallitukseen oli ehdolla seitsemän henkilöä. Heistä äänestyksen jälkeen hallitukseen valittiin **Ulla Kungas**, **Ari Suutarla** ja **Martti Avila**, äänisaalis tässä järjestyksessä. Hallituksessa jatkavat puheenjohtaja **Seppo Jurvanen**, **Tuula Hartikainen**, **Esko Jäntti** ja **Timo Närhi**.

Varsinaisten jäsenten ja omaisjäsenten liittymismaksun suuruudeksi vahvistettiin entinen 15 euroa, jäsenmaksua ei edelleenkään peritä. Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2015 vahvistettiin. Tavoiteohjelma vuosille 2015 - 2024 hyväksyttiin.

Sekä toimintasuunnitelma että tavoiteohjelma herättivät paljon asiallista ja hyvää keskustelua.

Kokous alkakoon. Ville Myllymäki keskellä

Kunniakirjojen saajia rivissä.

Tavoiteohjelman jalkauttaminen lähtee siitä, että se lähetetään vuoden 2015 alussa kaikille Tuntosarven tilaajille lehden liitteenä, eli se julkaistaan kaikilla tiedonsaantitavoilla. Mahdollisuuksien mukaan tavoiteohjelma liitetään jo tammikuun Tuntosarveen, mutta viimeistään helmikuun. Uusi tavoiteohjelma päivitetään myös yhdistyksen www-sivuille vuoden alussa.

Ennen ja jälkeen

Nuorten kerho ja muut nuorenmieliset kokoontuivat Lappeenrantaan jo perjantaina. He aloittivat yhteisen ohjelmansa vierailemalla kokouspaikan läheisessä Angry Birds -puistossa. Aamupäivällä ennen varsinaista kokousta Ritva Laitinen, innokas geokätköilyn harrastaja, johdatti halukkaat geokätkeilyn saloihin. Ritvan opastuksella löytyi yksi geokätkö hotellin lähimaastosta.

Ennen varsinaista kokousta tervehdyssanat lausui Lappeenrannan 2. kaupunginsihteeri, viestintäjohtaja **Alina Kujansivu**. Sen jälkeen jaettiin huomionosoitukset toiminnassaan ansioituneille kuurosokeille ja työntekijöille.

Vuoden jäseneksi kukitettiin **Esko Jäntti**, vuoden työntekijäksi **Risto Hoikkanen**. Kolmen vuoden välein jaettava kulttuuristipendi meni **Anu Mikkolalle**. Kunniakirjan saajat ovat **Sari Isaksson**, **Marianne Mielityinen** ja **Aarne Pirkola**. NKL:n hopeisen ansiomitalin 20 vuoden toiminnasta kuurosokeiden hyväksi sai **Pekka Juusola**. NKL:n pronssisen ansiomitalin 10 vuoden toiminnasta saivat **Marjo Pylväinen** sekä **Kalle Lindh**, **Johanna Rönkä** ja **Pirjo Tyrmi**.

Varsinaisen kokouksen jälkeen sunnuntaina **Tuomas Tuure** Kynnys ry:stä kertoi Etiopiassa toteutettavasta kehitysyhteistyöhankkeesta, jossa erityiskohteena ovat nimenomaan kuurosokeat. Lisäksi Tuure esitteli laajemminkin Kynnyksen toimintaperiaatteita ja kansainvälistä toimintaa. ◆

Sonettiviikon antia

Teksti: Eetu Seppänen

Olin sonettikurssilla Tampereella Toimintakeskuksessa 15. - 18.9. Kurssille osallistui neljä ihmistä. Osa oli vanhoja sonetteja päivittämässä tietojaan ja osa oli kouluttautumassa uusiksi soneteiksi. Uusilla soneteilla oli koko viikon koulutus, vanhoille soneteille riitti kaksi päivää. Halutessaan vanhat sonetit saivat kuitenkin jäädä koko loppuviikoksi opiskelemaan itsenäisesti lisää, joten minä jäin torstaihin asti.

Olen ollut sonettina vuodesta 2011 ja halusin sonetiksi, koska olin kiinnostunut erilaisista apuvälineohjelmista ja halusin opettaa ihmisille tietokoneiden käyttöä. Sonettina saa kokemusta, josta voi olla hyötyä tulevissa opinnoissa tai työelämässä. Kurssilta odotin uutta tietoa ja ideoita ohjausten toteuttamiseen. Oli myös hyödyllistä päästä tutustumaan uusimpaan Windows-käyttöjärjestelmään, tabletteihin ja kännyköiden apuvälineohjelmiin. Keskityn kuitenkin sonettiohjauksissani tietokoneisiin mobiililaitteiden sijaan.

Kurssi alkoi maanantaina näppäinkomentojen ja niiden viittomien opiskelulla. Tiistaina aloittelevien ja vanhojen sonettien ohjelmat erkanivat. Aamupäivällä vanhat sonetit, **Aatos Ahonen** ja minä keskustelimme **Anne Metsäpuron** kanssa ohjauskokemuksista. Sonettiohjaaja tarvitsee usein luovuutta ongelmanratkaisuun. Yhden esimerkin luovuudesta sainkin. Kun asiakas tarvitsee näppäimistöstä vain muutamaa näppäintä ja hänen on vaikea niitä löytää, voi ylimääräiset näppäimet poistaa ja peittää näppäimistölevyllä niin, että vain käytetyt näppäimet jäävät näkyviin. Iltapäivällä kokeiltiin muutamia tabletteja, kännyköitä ja apuvälineohjelmia.

Kuva: Tuija Wetterstrand

Kuva Eetusta ja Veerasta on otettu syyskokouksen yhteydessä Lappeenrannassa.

Keskiviikkona **Marko Vainiomaa** piti tunnin tietosuojasta ja -turvasta. Käsiteltiin mm. pilvipalveluja ja virustorjuntaa. Iltapäivällä kokeilin itsekseni uutta Windows 8 -käyttöjärjestelmää. Keskiviikkona oli tunti myös sonettiohjausten toteutuksesta käytännössä. Torstaina jatkoin kännyköiden ruudunlukijoiden ja -suurentajien testailua taas itsekseni.

Kurssilla ei ollut virallista iltaohjelmaa, joten meistä kurssilaisista kaksi, minä ja **Veera** kävimme kaupungilla. Meillä oli seurana kavereita, jotka eivät osallistuneet kurssille.

Maanantai-iltana kävimme Ikeassa ostoksilla kolmistaan Veeran ja **Mariannen** kanssa. Marianne tuli hakemaan meitä ja menimme yhdessä taksilla Ikeaan. Palasimme Veeran kanssa bussilla kahdestaan takaisin Toimintakeskukselle. Keskustassa oli bussin vaihto, mutta Mariannen ohjeista huolimatta oikeaa jatkobussia ei löytynyt. Niinpä hyppäsimme eri bussiin. Aikataulut löytyivät kätevästi kännykästä. Bussi vei meidät muutaman korttelin päähän Toimintakeskuksesta, jonne kävelimme illan pimeydessä kännykän navigaattorin avulla.

Tiistai-iltana olimme kaupungilla Mariannen, **Samin** ja **Jaakon** kanssa. Olin tilannut tulkin Toimintakeskukselle, mistä lähdimme bussilla Veeran ja tulkin kanssa keskustaan. Kävimme kahvilassa, karkkikaupassa ja katselimme kaupunkia. Tulkki oli mukana myös paluumatkan takaisin Toimintakeskukselle. Tulkki oli matkanteon ohella mukana myös siksi, koska osa meistä oli viittomakielisiä ja osa kuulevia. ◆

Suomen Kuurosokeat ry:n hallitus kiittää jäsenistöä kuluneesta vuodesta ja toivottaa Rauhallista Joulua ja kaikkea hyvää vuodelle 2015!

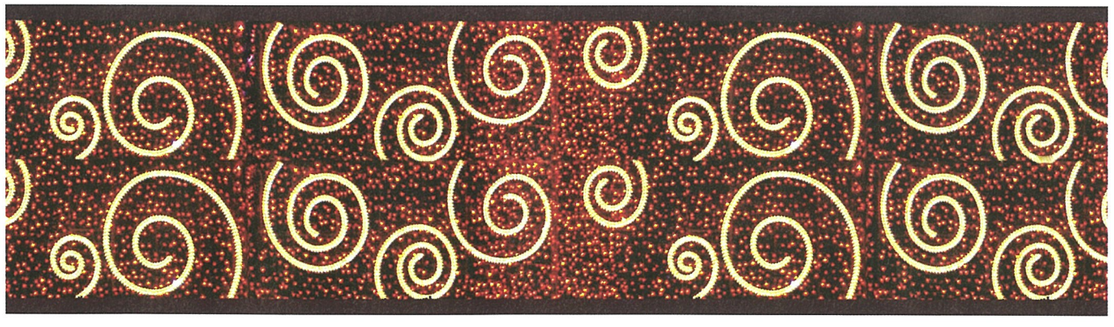

Tiedotus ja lehtien toimitusneuvosto kiittävät kaikkia lukijoita, toivottavasti olette viihtyneet lehtiemme parissa. Ihanaa, riemukasta joulunaikaa ja mukavia lukuelämyksiä vuodelle 2015.

Mitä uutta aikuisten kuurosokeiden yksilöllisessä kuntoutuksessa?

Teksti: Kaija Pekkanen ja Marjatta Puromäki

Kuurosokeiden Toimintakeskuksen järjestämä kuntoutus muuttuu. Muutos koskee Kelan järjestämää kuntoutusta vuosina 2015-2018. Kuntoutusta aletaan toteuttaa Toimintakeskuksen sijaan Kangasalla Kuntoutumiskeskus Apilassa. Kuntoutuksen siirtyminen Apilaan johtuu Kelan asettamista vaatimuksista tiloille ja toiminnalle.

Käytännössä kurssilaiset ja Toimintakeskuksen kuntoutustyöntekijät siirtyvät Kangasalle Apilan kuntoutumiskeskuksen tiloihin. Muutos vaatii kaikilta uudelleen orientoitumista. Apilan tilat ovat isommat ja siellä on kuntoutujia eri ryhmistä. Kuurosokeiden lisäksi Apilassa järjestetään esimerkiksi reuma ja tules (tuki– ja liikuntaelin) kuntoutusta. Lisäksi Apilassa on työkykyä ylläpitävää kuntoutusta. Apilan tilat antavat paljon mahdollisuuksia ja samalla vaativat oppimista ja tottumista uusiin tiloihin.

Kuntoutukseen hakeminen

Kelan kuntoutukseen haetaan edelleen samalla tavoin kuin aiemmin. Tärkeintä on hyvin laadittu kuntoutussuunnitelma. Kuntoutussuunnitelmassa on perusteltava miksi kuntoutusta tarvitaan nyt. Kuntoutuja kertoo omat konkreettiset tavoitteensa kuntoutusjaksoille. Jos haluat, että myös omaisesi osallistuu kuntoutukseen niin pyydä, että se kirjataan kuntoutussuunnitelmaan. Aluesihteerit auttavat halutessasi kuntoutussuunnitelman laadinnassa. Kuntoutussuunnitelma voidaan laatia omalääkärin kanssa tai erikoissairaanhoidossa. Kela edellyttää että laatijana on julkisen terveydenhuollon yksikkö. Kun olet saanut kuntoutussuunnitelman, tulee vielä täyttää kuntoutushakemus KU 104. Nämä postitetaan Kelaan.

Kuntoutusta hakiessasi ennakoi, että päätöksen saaminen Kelasta voi kestää kuukaudesta jopa kolmeen kuukautta. Kela postittaa aina hakijalle päätöksen. Myönteinen päätös postitetaan myös Kuurosokeiden Toimintakeskukseen. Kuurosokeiden Toimintakeskuksen kuntoutustyöntekijä ottaa kuntoutujaan yhteyttä ja sopii kuntoutuksen aloitusajan. Kuntoutuksen ohjausalueet säilyvät ennallaan. Kuurosokeilla on mahdollisuus osallistua Kuntoutumiskeskus Apilassa järjestettävään iltaohjelmaan joka vaihtuu viikoittain. Kuntoutus voidaan toteuttaa yhdessä tai useammassa jaksossa. Jokainen kuntoutuja voi antaa palautetta kuntoutuksen sisällöstä ja kuntoutuspaikasta kuntoutuksen aikana ja palautekeskustelussa Kuurosokeiden Toimintakeskuksen kuntoutustyöntekijöille. Palautteen avulla pyritään parantamaan toimintaa.

Kielteinen päätös

Kielteisestä päätöksestä saa tiedon vain kuntoutuja. Otathan kielteisen päätöksen saatuasi yhteyden omaan aluesihteeriin. Hänen kanssa voitte yhdessä miettiä kuinka kielteiseen päätökseen reagoidaan. Suomen Kuurosokeat ry toimii myös oikeuksienvalvojana. Aluesihteerin on hyvä tietää kielteisistä päätöksistä, jotta tieto kulloisistakin ongelmista välittyy oikeuksienvalvontaan järjestössä. Oikeuksienvalvonta tarvitsee tietoa kielteisistä päätöksistä, jotta niihin voidaan vaikuttaa.

Tulevaisuudessa

Kuntoutuslaki muuttuu mutta siitä myöhemmin, kun tiedetään mitä muutokset tuovat mukanaan. Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvalvonnan tiimi on antanut lausuntonsa lakiluonnokseen.

Tervetuloa Apilaan! ◆

Kelan kuntoutusta ei enää järjestetä yhdistyksen toimipisteissä. Kuulonäkövammaisten Kuntoutumiskeskuksen järjestämä kuurosokeiden lasten ja nuorten sekä aistimonivammaisten kuntoutus tapahtuu kylpylähotelli Peurungassa, Laukaassa. Kuurosokeiden Toimintakeskuksen aikuisena kuurosokeutuneiden kuntoutus järjestetään puolestaan Kuntoutumiskeskus Apilassa, Kangasalla.

Toimintakeskuksen tiloissa järjestetään edelleen mm. Sova-kursseja ja IT-koulutusta. Kuntoutumiskeskuksen tiloissa ei ole enää kurssitoimintaa, kurssit järjestetään niille soveltuvissa paikoissa. Lue lisää Toimintakalenterista 2015.

Muutto. Kuulonäkövammaisten Kuntoutumiskeskus It-toimintoineen sekä Jyväskylän aluesihteeri ja aluejohtaja muuttavat 1.1.2015 yhteisiin toimitiloihin Jyväskylän keskustaan osoitteeseen:

Kalevankatu 10
40100 Jyväskylä ◆

Erilainen Unkarin matka

Teksti ja kuvat: Seppo Jurvanen

Tämän vuoden elokuussa, tarkemmin maanantai-aamuna 25.8. heräsin hotellihuoneessani Unkarin Budapestissa. Lähdin aamutoimille vessaan ja suihkuun, mutta en päässyt kovinkaan pitkälle kun vasen jalka petti altani. Jalassa ja vasemman käden sormissa ei ollut tuntoa, oikeaa ohimoa särki vietävästi. Lopulta selvisin aamupesulle, mutta sitten oli pakko mennä levolle odottamaan tulkkeja. Aamiaiselle piti päästä ja sen jälkeen EDBU:n hallituksen kokoukseen.

Tulkkini tulivat ja totesivat, että puheeni sammalsi ja paitani oli nurinpäin ja takaperin päällä. Kerroin heille oireistani ja he olivat sitä mieltä, että aamiainen ja kokous saivat nyt odottaa. Hotellin vastaanotosta soitettiin lääkäri, joka saapui paikalle helikopterilla, koska yhtään ambulanssia ei kuulemma ollut vapaana sillä hetkellä. Lääkäri teki muutaman testin ja sen jälkeen pikadiagnoosin: ”aivoinfarkti”. Seuraavaksi läpyttelinkin tippa kädessä helikopterilla hotellin pihalta Budapestin sotilassairaalan katolle ja sieltä paareilla edelleen neurologiselle osastolle. Viipalekuvassa näkyi aivojen oikealla puolella verisuonessa tukos. Koska tukosta ei voitu liuottaa tai leikata, minut lähetettiin jatkohoitoon toiseen sairaalaan Esztergom-nimiseen pikkukaupunkiin. Siellä hoitava lääkäri kertoi, että pois sairaalasta pääsisin vain ammattitaitoisen sairaanhoitajan valvonnassa. Hän suositteli siirtämistäni Suomeen jatkohoitoon. Mutta kävikin niin, että vakuutusyhtiöni IF makuutti minua melkein viikon siinä sairaalassa. Siitä alkoi erilainen matkani.

Homma ei etene

Joka päivä aamuin illoin soitimme tulkkini kanssa vakuutusyhtiöön ja selitimme tilanteen. Minä olen sokea ja vaikeasti kuulovammainen, sairaala on surkea. Kukaan sairaalassa ei puhunut englantia. Kerroimme sairaalan kunnosta ja hygieniasta yksityiskohtaisesti. Vakuutusyhtiöstä vastattiin, että he selvittelevät asiaa. Sieltä ei koskaan soitettu takaisin vaikka luvattiin. Meidän piti tulkin kanssa toimittaa milloin mitäkin paperia. Kerran tulkki joutui ottamaan lääkärin papereista valokuvat omalla kännykällään ja lähettämään ne vakuutusyhtiölle.

Pahinta sairaalassa oli hygienian puute ja se turvattomuuden tunne, kun piti huutamalla pyytää henkilökuntaa paikalle. Vessan lattia lainehti virtsasta, vessapaperia ei ollut, ei myöskään pesuaineita. Tulkkien piti ne minulle tuoda. Ainoa keino saada hoitohenkilökunta paikalle oli huutaa, koska hälytysjärjestelmä ei toiminut. Hoitajat vetivät tupakkaa toimistohuoneessaan ja heitä saattoi joutua huutamaan pitkäänkin. Tupakan haju tuli huoneeseen, jonka jaoin kahden muun potilaan kanssa. Toinen huonekaverini oli huonosti liikkuva unkarilaispappa, joka puhui saksaakin. Pappa oli hauska ja kertoi käyneensä Suomessa useamman kerran ja pitävänsä Suomesta. Pappa nimesi minut ”**Urho Kekkoseksi**”.

Hoito oli pääasiassa sitä, että sain kerran päivässä aspiriinin ja sitten makasin tipassa saamassa suolaliuosta. Kaikkein kurjinta oli öisin, kun pelotti, mitä voisi tapahtua ja sitten se toivottomuus ja epätietoisuus, kun ei tiennyt, milloin tuo kurjuus päättyisi.

***Kuinka kohdata kuulonäkövammainen?, ”saunaan, saunaan!”**

Suihkuun pääsin ensimmäisen kerran vasta torstaina, kun en ymmärtänyt edellisenä päivänä hoitajan

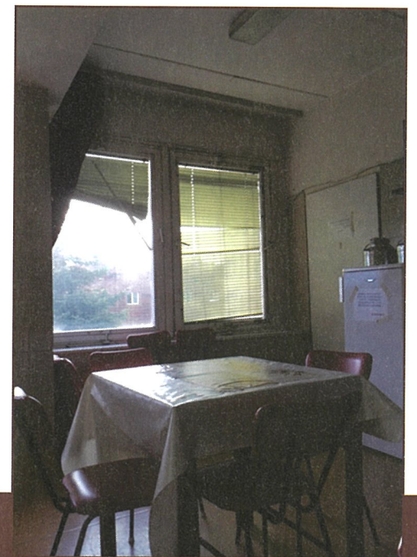
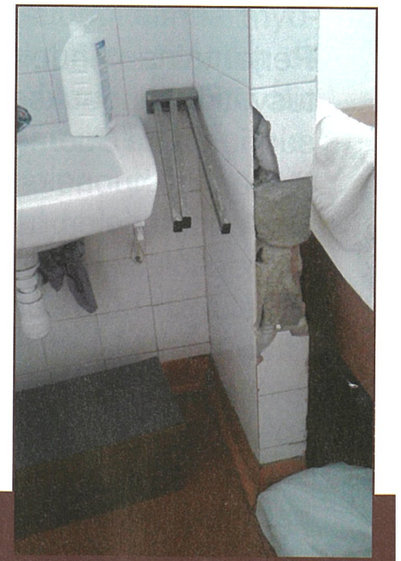

Kuvasarja kertoo sairaalan karusta arjesta (alk. vas.): laasti on rapissut isoina möykkyinä pääsisäänkäynnin ovien vierestä, nuhjuisessa keittiössä repsottavat sälekaihtimet ja pesutiloista on tippunut kaakeleita vieden seinää mennessään

kehotusta. Hoitaja tuli keskiviikkoaamuna reuhtomaan minua käsistä ja huusi ”sauna, sauna!” Pelästyin, että jos hän vie minut saunaan, niin kuulolaitteet kastuvat ja miten minä sitten kuulen. Jälkikäteen tajusimme tulkkien kanssa, että hoitaja varmaan tarkoitti suihkua, mutta kun ei osannut sanoa sitä englanniksi, niin käytti sanaa sauna, kun arveli kaikkien suomalaisten ainakin sen tajuavan.

Kerroin tapauksesta unkarilaisille ystävilleni **Tommylle** ja **Andrikselle**, kun he tulivat katsomaan minua sairaalaan. He sitten opastivat hoitajaa, kuinka minut piti ”kohdata”. Oppi meni hyvin perille ja hoitaja kertoi kavereilleenkin. Siitä lähtien kaikki hoitajat tullessaan silittivät nätisti olkapäätäni.

Perjantaina vihdoin sain vakuutusyhtiöltä lupauksen, että pääsen sunnuntaina Suomeen. Lauantaina lääkäri tuli huoneeseeni mukanaan englannin kielen tulkiksi kaappaamansa lukiolaispoika, joka oli tullut viereiseen huoneeseen vierailulle. Lääkäri selitti, että hoito on maksettava käteisellä ennen kuin pääsen pois. Ongelma vain oli siinä, että en voinut maksaa mitään ennen maanantaita, koska viikonloppuna toimisto oli kiinni. Tartuin välittömästi puhelimeen ja soitin vakuutusyhtiöön ja taisin siinä vähän korottaa ääntäkin, kun selitin tilanteen. Tällä kertaa vakuutusyhtiö toimi nopeasti ja lupasi välittömästi lähettää sairaalaan maksusitoumuksen. Se tyydytti lääkäriä ja hän lupasi päästää minut pois.

Sunnuntaiaamuna tuli sitten viimeinkin suomalainen sairaanhoitaja **Birgitta** ambulanssimiesten kanssa Budapestista. Sain piikin matkaa varten ja sitten lähdettiin kohti Budapestin lentokenttää: ambulanssimiehet, hoitaja ja minä. Tulkit tulivat taksilla perässä, vakuutusyhtiössä kun oli päätetty, etten tarvinnut tulkkia. Antoivat sentään toisen tulkin tulla kanssani samalla lennolla, toinen tulkki matkusti toisella lennolla.

Tulkit lujilla

Tulkit joutuivat kanssani koville koko matkan ajan. He viettivät sairaalassa kanssani pitkiä aikoja. Toinen tulkeista oli paikalla ensimmäisen yönkin, muuten he vaihtoivat vuoroa siten, että toinen tuli aamusta ja vuoro vaihtui iltapäivällä. Päivän kohokohta oli se, kun tulkki nouti sairaalan vieressä olevasta kahvilasta kahvit ja tuoreita leivonnaisia. Kun elämä on surkeaa, niin ilokin syntyy pienistä pipanoista.

Googlen kääntäjä oli tulkeilla ahkerassa käytössä. Sairaalan henkilökunnalle piti näyttää kännykän ruudulta sanoja unkariksi ja he vastasivat unkariksi ja taas sai Googlen kääntäjä töitä. Haastetta lisäsi se, että kyse oli monesti lääketieteellisestä sanastosta.

Ruokailuvälineet tulkit tiskasivat huoneen lavuaarissa, koska niitä ei koko aikana vaihdettu uusiin tai käytetty pesussa. Juomalaseillakaan ei pröystäilty. Kun kerrankin pyysin juomista, hoitaja lykkäsi pullon haaleaa jääteetä suuhun niin, että hampaat kalahtivat. Jäätee olikin ainoa juoma, jota sairaalassa oli tarjolla vesijohtoveden lisäksi.

Suomeen sairaalaan - eristyshuoneeseen

Lappeenrannassa jouduin sairaalassa eristyshuoneeseen, koska olin ollut ulkomailla sairaalahoidossa. Ei siinä mitään, oma rauha oli tervetullut. Suomessa neurologi vielä tarkensi diagnoosia: ”Oikeanpuoleinen sydänperäinen aivoinfarkti!”. Hän kertoi lisäksi, että sydämen rytmihäiriön (eteisvärinä) johdosta sydämessä oli syntynyt hyytymä, joka oli kulkeutunut aivoihin.” Ja se oli sitten siinä. Rytmihäiriö todettiin jo toukokuussa ja silloin päätettiin kontrollikäynnistä syyskuussa, jolloin mietittäisiin jatkotoimenpiteitä. Infarkti vain ehti tähän väliin.

Vähän hävettää kertoa, että kotikaupunkini keskussairaalassa kuulonäkövammaisen kohtaaminen oli olematonta. Hoitajat ja lääkärit

Unkarin painajainen on jo ohi ja onnellinen pappa saa soittaa serenadia vastasyntyneelle kolmannelle lapsenlapselleen, kutsumanimeltään Lyyli.

puhuivat kaukaa, eivät kertoneet, keitä olivat ja tulivat ja lähtivät ilmoittamatta pois. En jaksanut siinä kunnossa ruveta vetämään mitään tiukkaa koulutusjaksoa

Kotiin pääsin keskiviikkona, 3. päivä syyskuuta eli vain päivän alkuperäistä matkasuunnitelmaa myöhemmin, mutta muuten matka oli aika tavalla erilainen kuin mitä olin suunnitellut ja kuvitellut sen olevan. Nyt olen iloinen pahimmasta toivuttuani ja saadessani tavallaan uuden mahdollisuuden elää loppuelämääni. Kyyneleet tulvivat silmiini kirjoittamisen tässä vaiheessa, kun mietin pahinta vaihtoehtoa, **Siiriä**, **Aaroa** ja pian syntyvää kolmatta lastenlastani ja että heillä on pappa. Ne ovat onnen ja kiitollisuudenkyyneleitä Teille rakkaat tulkkini kiitoshalaukset, että toimitte niin nopeasti, olitte läsnä vaikeina hetkinä ja että olette olemassa. ◆

Kuva: freeimages.com/Rhodos Beach/ rrromina

Lomaviikko Rhodoksella

Teksti: Leena From

Olin perheeni kanssa lomalla Rhodoksella 4.-11.10.2014. Perheeseeni kuuluu minun lisäkseni äiti, isä, pikkuveljeni vaimoineen sekä heidän kaksi lastaan, siis yhteensä 7 henkilöä. Rhodos on Kreikan saari. Siellä oli lämmintä ja aurinko paistoi mukavasti. Lomakylämme nimi oli Ialysós ja hotellin Sun Beach. Uin joka päivä hotellin uima-altaassa, otin aurinkoa ja rentouduin. Uima-altaassa oli myös pieni poreallas. Vesi siellä oli ihanan lämmintä, mutta poreita oli vähemmän kuin Naantalin kylpylässä.

Loman alussa oli tervetuliaistilaisuus. Olimme siellä porukalla koko perheen kanssa. Söimme ulkona ja nautimme ohjelmasta. Ohjelmassa oli laulua ja tanssia. Kävin tanssimassa yhden kerran omaishoitajan ja toisen jonkun matkamyyjän kanssa, joka lauloi muutaman laulun suomeksi.

Ruoka oli hyvää. Kävimme iltaisin vähän eri ruokapaikoissa syömässä. Liha- ja kanaruoat maistuivat erilaisilta kuin Suomessa mutta tykkäsin niistä. Oliiveista ja kreikkalaisesta salaatista en oikein tykännyt. Menimme takseilla kaupungille matkamuisto-ostoksille. Myynnissä oli paljon kaikenlaista tavaraa. Rhodoksella oli paljon kesyjä koiria kaduilla vapaana. Myös kesyjä kissoja näki vapaana.

Teimme myös pienen laivaristeilyn. Laivan pohjan läpi näkyi merenpohjaa, paljon pieniä kaloja ja erikokoisia kiviä. Kun nousimme laivan yläkertaan katselemaan maisemia, niin alkoi tuulla tosi kovaa ja laiva meni kovaa vauhtia eteenpäin. Pelästyin vähän, kun se kävi niin äkkiä.

Yhtenä päivänä teimme noin tunnin mittaisen juna-ajelun Rhodoksen kaupungin ympäri. Sen jälkeen lähdimme takseilla ajelulle vuoristoon. Pysähdyimme pienen kioskin pihaalueelle, jossa oli riikinkukkoja. Ne eivät antaneet mennä kovin lähelle vaan lähtivät karkuun. Emme olleet siellä kovin kauaa, kun oli jo myöhäinen iltapäivä, vaan menimme takaisin hotellille.

Kala-jalkahoito oli hieno kokemus. Jalat laitettiin veteen, jossa oli paljon pieniä kaloja. Ne näykkivät jalkojani ja kutittivat. Kala-jalkahoito tuntui hyvältä ja jalat sen jälkeen pehmeiltä.

Kävin kerran myös meressä uimassa. Mutta merenranta oli kivinen ja liikkuminen siellä heikolla näöllä vaikeaa, joten en oikein tykännyt meressä uimisesta. Mutta keräilin rannalla kiviä ja tunnustelin niitä.

Olen perheeni kanssa matkustanut joka syksy lomamatkalle ulkomaille. Melkein joka toinen syksy olemme käyneet Rhodoksella ja joka toinen Kreetalla. Kreetalla uimaranta on hyvää pehmeää hiekkaa, ei niin kivistä kuin Rhodoksella. Viime syksynä Kreetalla oli joinakin päivinä tuulinen ilma ja vähän myrskyistä. Silloin rannalla liehuivat punaiset liput merkkinä siitä, että uimaan ei saanut mennä. Kreetalta jäi mieleen se, kun näin merirosvolaivan kulkevan kaukana merellä.

Minun mielestäni meillä oli mukava, rentouttava ja virkistävä lomaviikko Rhodoksella. Harmi kun kukaan meistä ei osaa mitään vieraita kieliä. Mutta lomamatka sujui tosi hienosti. ◆

Vammaispalvelujen käsikirjaa kannattaa hyödyntää!

Teksti: Eeva-Liisa Kallonen ja Anu Autio

Sähköiseen käsikirjaan on koottu vammaisalan työhön liittyvä kattava tietopaketti. Käsikirja on avoin ja maksuton palvelu, jota ylläpitää ja kehittää Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Itsenäistä elämää tukevat lakisääteiset vammaispalvelut on kuvattu kattavasti, ja asiakastyön tueksi löytyy esimerkiksi ohjeita palvelusuunnitelman tekemiseen. Alan hallinnollista tietoa ja vammaispolitiikkaa on koottu omaan osioonsa. Kattavassa lainsäädäntöosiossa sijaitsevat kaikki keskeiset lait sekä oikeuskäytäntö teemoittain. Ajankohtaisia uutisia ja tapahtumia meiltä ja maailmalta julkaistaan päivittäin. ◆

vammaispalvelujenkasikirja.fi

handbokforhandikappservice.fi

Lehteen lisää versioita, kulttuuritoiminta laajenee

Kuva: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto

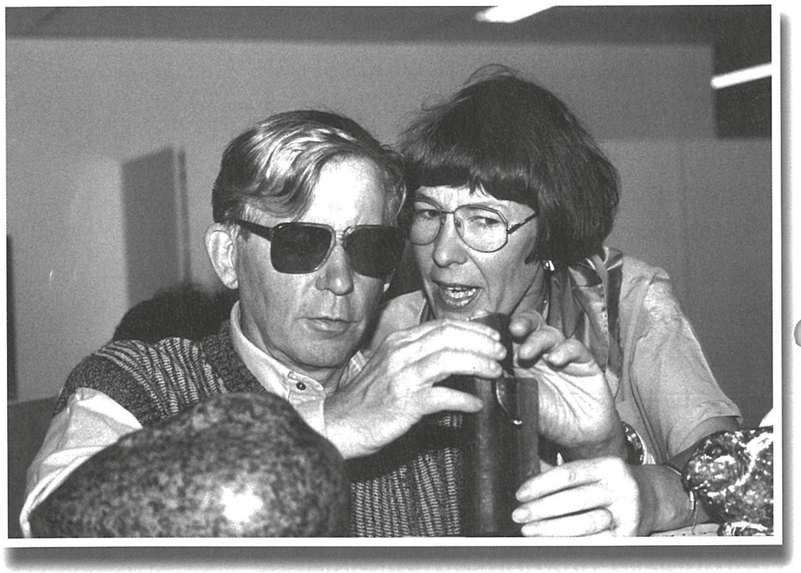

Leena Turunen kuvailee sokealle Lasse Hannulalle veistosta samalla kun tämä tunnustelee sitä käsillään. Meneillään on ensimmäinen Vuoden veistos -kilpailu vuonna 1989.

Teksti: Tuija Wetterstrand

Yhdistyksen toinen tiedottaja **Leena Turunen** esiintyy toimitustiedoissa Tuntosarven päätoimittajana ensimmäistä kertaa numerossa 3/1989. Lehtitoiminnassa oli tapahtunut valtava muutos jo ensimmäisen tiedottajan aikana, kun Tuntosarven rinnalla alettiin julkaista Kuurosokeiden Uutislehteä. Leena Turunen puolestaan vei läpi pitkään valmistellun uudistuksen kun Tuntosarvi alkoi elokuussa 1989 ilmestyä printtilehden ja pistelehden lisäksi myös äänitteenä ja viitottuna videona. Lehti sai kerralla kaksi versiota lisää.

- Lehden uusilla versioilla saatiin valtavan paljon lisää kuurosokeita tiedonvälityksen piiriin, toteaa Leena Turunen tyytyväisenä.

Myös Tuntosarven ulkoasua uudistettiin. Jo kesä-heinäkuun numeron kannessa oli ensimmäistä kertaa valokuva logon sijaan. Kuvassa on ensimmäinen Vuoden veistos, saarnipuinen ”Solmu” ja sen tekijä **Ville Virkkilä**.

- Vuoden veistos ja myöhemmin kuurosokeiden runoista kokoamani runokirjat saivat paljon julkisuutta. Ne olivat tehokasta, elävää tiedottamista, joilla saatiin kuurosokeutta näkyväksi ja kuurosokeiden omia taitoja esille.

Leena Turunen on kiitollinen silloiselle toiminnanjohtajalle **Kaija Salekarille**, joka antoi hänelle vapaat kädet kehittää omia ideoitaan kuurosokeiden tiedonsaannin ja kuurosokeustiedon edistämiseksi.

- Kaija luotti, uskoi ja kannusti tekemään uusia asioita mitä ei oltu tehty aiemmin. Hänen kanssaan oli todella tekemisen meininkiä. Myös kansainväliset kontaktit laajenivat ja minäkin pääsin muutaman kerran Pohjoismaihin kertomaan Suomen kuurosokeustyöstä, Turunen muistelee kiitollisena.

Leena Turunen jatkoi edeltäjänsä linjaa ja kehitti Tuntosarvea selkokieliseksi. Selkokeskuksen myöntämän selkologon käyttöoikeuden Tuntosarvi sai maaliskuussa 1991. Pikkuhiljaa selkokielisyydestä alettiin joustaa, myös lukijoiden toiveesta, ja kieleksi muotoutui selkeä suomen kieli. Kesän 1996 kaksoisnumeron jälkeen selkologo katoaa kannesta. Yhteys selkokieleen kuitenkin poiki mielenkiintoisen projektin.

- **Pertti Rajala** soitti ja ehdotti selkokirjaa Helen Kelleristä. Yksi kesä siinä meni, kun kirjoitin sitä. Rajala tarkisti kieliasun ja Helen Keller – oppimisen ihme julkistettiin syksyllä 1993.

- Nautin kun sain tehdä konkreettisia, käsin kosketeltavia asioita.

Tuntosarven ulkoasu muuttui aiempaa vaatimattomammaksi vuoden 1994 ensimmäisestä numerosta alkaen. Syynä oli se, että myös Kuurosokeiden Uutislehti alkoi tuolloin ilmestyä hidasäänitteenä, mutta rahaa lehtitoimintaan ei tullut yhtään lisää. Samassa lehdessä esiteltiin yhdistyksen uusi toiminnanjohtaja, **Elisa Mikkola**. Kaija Salekari oli kuollut 28.9.1993 vaikeaan sairauteen vain 55-vuotiaana. ”Uljaan ihmisen lähtö” otsikoi Leena Turunen Tuntosarven lokakuun pääkirjoituksensa.

Omaksi tavaramerkikseen Tuntosarvi rekisteröitiin loppuvuodesta 1994. Kuluttajaliitto oli yllättäen alkanut myös julkaista Tuntosarvi-nimistä lehteä. Kun Kuluttajaliitto neuvottelujen jälkeen vaihtoi lehtensä nimeksi Kuluttaja, haki Turunen heti Tuntosarvelle tavaramerkkisuojan

patentti- ja rekisterihallituksesta. ”Kukaan ei [enää] pysty ottamaan sitä meiltä pois.” Rekisteröintiä on jatkettu määräajoin ja tänä vuonna Tuntosarvi-nimisuojan piiriin on haettu myös verkkolehti.

Maininta toimitusneuvostosta ilmestyy Tuntosarven toimitustietoihin huhtikuussa 1996. Leena Turunen oli silloin puolen vuoden vuorotteluvapaalla ja hänen sijaisenaan toimi **Liina Eloaho**.

- Toimitusneuvosto taidettiin nimittää hallituksen aloitteesta. **Pirkko Virtanen** (nyk. **Pölönen**) oli silloin hyvin aktiivinen puheenjohtaja. Minulla ei enää ole tarkkaa muistikuvaa toimitusneuvoston roolista. Aika harvakseltaan me kuitenkin kokoonnuimme, ja hyvässä yhteistyössä.

Vuorotteluvapaalta paluun jälkeen Leena Turunen mietti syksyn ajan elämänsä suuntaa kunnes teki päätöksen vaihtaa työpaikkaa. Hänen tilalleen palkattiin entinen sijainen Liina Eloaho.

- Olin ennen tuloani yhdistyksen tiedottajaksi ollut pitkään toimittajana. Ajattelin, että vielä voisin tehdä yhden uran ennen eläkkeelle jäämistä.

- Tulin aikoinaan ihan uuteen toimintaympäristöön. Paitsi kuurosokeiden maailma, myös järjestömaailma oli minulle jotain erilaista ja hirveän mielenkiintoista. Näin jälkeenpäin ajatellen se vaihe elämässäni oli melkoinen rikkaus. Sain olla mukana tekemässä ja kehittämässä aivan uusia asioita. ◆

Avoin kirje Bulgarian kuurosokeiden puheenjohtajalta

Bulgarian kuurosokeiden järjestön puheenjohtaja **Dimitri Parapanov** on lähettänyt avoimen kirjeen, jossa hän pyytää Suomen joukkueelta anteeksi Bulgarian kisojen yleisurheilukilpailuissa tapahtunutta pistelaskukömmähdystä. Tarkistuspistelaskussa, joka tehtiin vasta kisojen jälkeen ilmeni, että Suomen joukkue nousi yhteispisteissä jaetulle

Yleisurheilustadionin logo Bulgariassa. Kuva: Esko Jäntti.

kolmannnelle sijalle Italian rinnalle. Kunniakirja allekirjoituksineen on lähetetty postissa pahoittelujen kera. Myös pistelaskuperiaatteisiin on nyt tehty parannusehdotuksia. ◆

Syntymäpäivien viettoon kaukomaille

Teksti: Ville Mäki

Heikki Majava on Suomen Kuurosokeat ry:n järjestöpäällikkö. Hänen tehtäviinsä kuuluu kehittää kuurosokeiden aktiivisuutta ja omatoimisuutta.

- Minulla oli ennestään omakohtaista kokemusta vammaisuudesta. Isäni oli sokea, joten pääsin seuraamaan tilannetta läheltä, Majava kertoo.

- Opiskeluaikoinani kiinnostuin viittomakielestä. Myöhemmin olin mukana yliopistomaailmassa ja osallistuin paljon järjestötoimintaan. Tämä toikin minulle paljon kokemusta, joka on auttanut minua toimimaan tässä järjestössä.

Kuurosokeissa Heikki Majava aloitti työt vuonna 1997.

- Koen työlläni olleen merkitystä, Majava sanoo

- Olen ollut mukana kehittämässä organisaatiota. Olen saanut olla vaikuttamassa lainsäätäjiin ja sosiaalipuolen päättäjiin, jolloin on voitu kehittää kuurosokeiden oikeuksia ja parantaa heidän elämäänsä.

Kuva: Tuija Wetterstrand

Onnittelut puheenjohtajalta ennen matkaa.

Myös kansainvälistä toimintaa on kehitetty paljon.

- Suomalaiset kuurosokeat voivat oppia ulkomailta uusia asioita ja myös viedä omia ajatuksiaan ulkomaille, Majava kertoo.

- Tulevaisuudessa toivon, että järjestön jäsenet voisivat ajaa itse enemmän kuurosokeiden asioita, Majava linjaa toimintaansa.

Uransa huippuhetkeksi Heikki Majava nostaa vuonna 2005 Tampereella järjestetyn Helen Keller -konferenssin.

- Ulkomaisia osallistujia oli paljon ja järjestelyt onnistuivat erinomaisesti.

Heikki Majava täytti 50 vuotta marraskuun lopussa matkoilla. Paluu arkeen koittaa tammikuun lopussa. ◆

Uutuuskirja: Kehotarinoita haptiiseilla – kosketusviestejä kaikenikäisille

Uusin tutkimukseen perustuva kosketusopin teos. Kirja sisältää haptiisien (kosketusviestit) harjoituksia ja hapteemien (kielioppi) teoriaa. Hapteeraamalla ilmaistaan kosketuksella monia asioita kuten leikkejä, piirroksia, muotoja, sanoja, pelejä, ilmeitä ja tarinoita.

Kirja soveltuu kaikille ja kaikenikäisille lapsista vanhuksiin; kodeissa, kouluissa ja työpaikoilla. Erityisesti niistä hyötyvät näkövammaiset, kuulonäkövammaiset, kuurosokeat ja henkilöt, joilla on kommunikaation tai hahmottamisen vaikeuksia. Kirja sopii mm. läheisten, opettajien, puheterapeuttien, kommunikaatio-ohjaajien sekä henkilökohtaisten avustajien käyttöön.

Sosiaalishaptisen kommunikaation kehittäjät ja tutkijat KT **Riitta Lahtinen** ja musiikkiterapeutti **Russ Palmer** ovat käyttäneet haptiiseja 1990-luvulta lähtien. Heille haptiisien kehittyminen on ollut osa luonnollista kielellistä ilmaisua puheen, viittomien ja sormittamisen ohella 25 vuoden ajan. Heille haptiisit toimivat myös itsenäisinä kielellisinä ilmaisuina. Lahtisen sosiaalishaptisen kommunikaation väitöskirja vuonna 2008 loi sosiaalishaptisen kommunikaation, kosketusopin perusteet.

Kirjan hinta on 30 euroa ja postituskulut. Sitä voi tilata osoitteesta riitta.lahtinen@kolumbus.fi. ◆

Kuurot eivät mahdu 2000-luvun suomalaiseen yhteiskuntaan!

Teksti: Mari Myllymäki

Kuuro mieshenkilö oli päässyt opiskelemaan erääseen helsinkiläiseen oppilaitokseen ilman pääsykokeita. Kyseessä on siis varsin lupaava opiskelija. Kun oppilaitokselle selvisi, että opiskelija on kuuro, joka tarvitsee opiskelussaan kielenkääntäjää, he huusivat seis! Opiskelupaikan perumista tukivat hauskat perustelut. Ehdoton suosikkini on tuo argumentti, että tulkki ei mahdu luokkaan. Lisäksi muistettiin toki mainita se, että tämähän ei johdu siitä, että olet kuuro. Onneksi olkoon, rehtori.

Rehtori on rikkonut yhdenvertaisuuslakia. Kerrataanpa mitä yhdenvertaisuus tarkoittaa, sillä rehtori ei sitä selvästikään tiedä. Hyvä rehtori, yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät eivät saa vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja.

Tulkki on suuri, tilaa vievä? Norsu, jonka haju voi haitata muita opiskelijoita? Norsunkokoinen vie kyllä monen opiskelijan tilan luokassa ja opiskelijat joutuvat olemaan kuin sardiinit suolassa. Happi loppuu. Voiko 2000-luvun Suomessa tapahtua tällaista? Tapahtuu, vaikka ei saisi. Erityisesti oppilaitokset ja työpaikat ovat kiven alla kuuroille, vammaisille, johtuen rehtoreiden ja työnantajien asennevammasta. Asennevamma, tuo vammoista petollisin, johon ei tunnu olevan parannuskeinoa.

Asennevammaiselle yhteiskunnalle on parempi, että kaikki kuurot jäävät kotiin pureskelemaan kynsiään ja katsomaan televisiosta Big Brotheria. Ei suinkaan se, että he työllistyisivät ja toisivat yhteiskunnallemme oman osuutensa verotuksessa ja muissa hyödykkeissä. ◆